

היכל המשפט

גיליון 13 – אלול תשפ"ד

היכל המעשה ~

מתוך שיעורי הפרקטיקה של רבני בית הדין שליט"א

שופטים ושוטרים

האוטובוס לא יצא בזמן האם ניתן לשלוח תלונה למשרד התחבורה ■ יש לי חילוקי דעות עם המעביד האם ניתן לפנות לבית הדין לעבודה ■ האם אני יכול לאיים על הנתבע כי באם לא יבוא איתי לפשרה, אפנה לבית משפט ■ שכן שלי בונה בלי רישיון האם אני צריך להמתין עד שיקבעו לי דיון בבית דין. ■ באלו מקרים אוכל להזמין משטרה, ומתי יש בכך איסור חמור.

מקרה מעניין עלה על שולחן בית הדין לאחרונה, המדובר על יהודי מוכר בציבור שהינו בעלים של חברת נדל"ן גדולה במרכז הארץ שהחל לאחרונה בתהליכי חזרה בתשובה, כחלק מתהליך חזרתו בתשובה בא לישיב עם רבני בית הדין על מנת להסדיר את כל חווי המכר והשכירות, שיהיו בהתאם לדרישות ההלכה, ומבלי לגרוע ממקצועיות החוזה, ותקפותו המשפטית.

כחלק מהשינויים אותם נדרש הוא לבצע בחוזה, הוסר מהחוזה הסעיף המקובל אשר מפנה את הרוכש להתדין בבית משפט במקרה של תביעה, ובמקומו התווסף סעיף בוררות המקנה לבית הדין את הכוח להכריע בשאלות ובחילוקי הדעות בין הצדדים, אלא שאז התעוררה השאלה בגין כל התביעות אותם ביצעה החברה קודם לכן, האם עליו לפתוח את כל התיקים מתחילה ולהתחיל דיון מחדש בבית דין, ומה קורה כאשר הצד השני אינו שומר תורה ומצוות.

למעשה דעת הפוסקים שכל הפונה לערכאות חייב לשלם לניזק, מה שהפסידו שלא כדיון תורה, ולא מועיל בזה מנהג שלא לשלם. אלא שבמקרה דין יש לדון בדבר, שהרי יסוד החיוב הוא מדינת דרגמי, ומשכך בתקופת התביעה התובע לא נמנה על ציבור שומרי התורה והמצוות, ולתומכו סבר כי בית המשפט הוא 'סמל הישרות והצדק', ואשר על כן ככל שהגיע רווח לצד שלישי, או בכל הנוגע להפסדים של צד שלישי ששם גם אין כוונתו להזיק, דינו כגרמי בשוגג, אולם כסף שהגיע לתובע עצמו מסתבר שמחוייב לשלם מצד והשיב, וכאן הגענו לדיון נוסף

העקב העליון

- דבר העוור
- היכל המעשה
- מהנעשה והנשמע
- שואל בעניין
- היכל הצדק
- פאנל הדיינים - מזיום העיון

חתימה על חוזה מול גורמים שאינם מתדיינים בד"ת

עצם האיסור בהליכה לערכאות, מורכב משני איסורים: א' לפנייהם ולא לפני ערכאות וכו', ב' ברש"י ריש משפטים מביא דהוי חילול השם כי לא כצורנו צורם ואויבינו פלילים, בשעה שאויבינו פלילים הוי חילול השם, וכ' השו"ע (סי' נו) דהוי מרים יד בתורת משה ומחרף ומגדף. בנוסף לזה יש איסור נוסף כשתובע חבירו בערכאות, כשע"פ דין תורה לא מגיע לו והם נתנו לו ע"פ חוק, כגון גרמא ואסמכתא ומזונות שלא מגיעים לו, דבזה הוי גזל גמור.

ואשר על כן מאליה עולה השאלה כיצד מותר לחתום חוזה מול חברות שונות כגון חברת חשמל וכיוצ"ב כשבתוך החוזה מופיע סעיף שכל התביעות ידונו בבית משפט ומדוע אין בזה משום איסור חילול ה' שהוא מעלה יראתם. אלא שבזה תירצו הפוסקים כי מאחר שאין זה מדעתו, שהרי הוא היה מעוניין להתדין רק בבית דין, ואך מחוסר ברירה נאלץ הוא להסכים לתנאי החוזה, משום כך אין בזה חילול השם, שהרי הכל יודעים שאינו עושה כך מדעתו. אולם במקומות כמו בבורסה ליהלומים שבדרך כלל מתדיינים שם בינם לבין עצמם, על ידי שמסמיכים בוררים הבקאים בשוק היהלומים, ועוד כיוצא בזה שרוצים לדון על פי בוררות, ויש לדון האם מותר להם לעשות בוררות שכזו כדן ג' רועי בקר. רע"א סי' ג' כת' שאם יש מנהג סוחרים כזה מותר עי"ש, ויש הרבה פוסקים שהולכים דאך אפשר להתייר מה"ט, אבל באופן שאינו ערכאות אלא ג' בנ"א שדני לפי 'שכלם הישר' בזה יש מתירים בשם החזו"א, אבל אם דנים 'לפי חוק' הוי ערכאות, שהרי בורר צריך להיות קרוב לדיון תורה אלא שעושה פשרה, אבל אסור לו לדון ע"פ ערכאות, וכמובן כל זה רק בדיעבד.

דבר הולך ~

האמת (א)ו השלום אהבו

תפנית שכזו לא העלה איש על דעתו אך לפני חודש ימים, לו הייתם שואלים את מארגני הכינוס האדיר למאות דיינים ומורי הוראה, בסימן 'העמידו דבריהם על דין תורה', מה נחשב מבחינתם הצלחה של האירוע, מן הסתם היו אומרים, ציבור שלם של רבנים ומורי הוראה שיוצאים אחרי יום העיון עם תוכן עשיר וכלים מעשיים, וכך אכן גם הם סיכמו בשעות הלילה המאורחות של יום רביעי ג' מנחם אב תשפ"ד מאות תלמידי חכמים ויושבים על מדין שישבו שעות מרותקים למרצים השונים ושבמרכז הערב התקיים הפאנל המיוחד עם אבות בתי הדין, העיד יותר מכל על ההצלחה הכבירה והערך המוסף שקיבלו המשתתפים.

אך לדיון שהתקיים כשבוע לאחר מכן אף אחד לא היה ערוך, המתדיינים הינם שתי שותפים שהיה להם עסק זה שנים רבות, ובשל אי אילו חילוקי דעות והאשמות הדדיות מתגלגלים הם כבר מספר שנים בין כותלי בית המשפט, וסכום ההוצאות כבר עבר מזמן את קרן התביעה, כשהצדדים כל אחד התבצר בעמדתו מבלי יכולת לעצור את הגלגל.

התובע שאת דעתו המוטעית על בתי הדין יודעים כל מכריז, וכמובן שבאמתחתו מונחת קופה של שרצים על כל בית דין, מדוע לזה לא כדאי ללכת, ולזה בכלל איסור חמור ללכת, הכלל האמור שבית דין לא היה בכלל אופציה מבחינתו.

בהשגחה פרטית וללא כל תכנון מוקדם הזדמן לו מיודעינו לבני ברק לאזור בית הכנסת הגדול, ובראותו את ההזמנה ליום העיון אמר אומר להיכנס מספר רגעים, אלא שהסתחף העצום לא פסח עליו, והוא נשאר מסומר למקומו משך רוב הזמן, הדברים ששמע במהלך יום העיון על חומרת האיסור לדון בחוקותיהם, ועל סדרי הדין בבית הדין, לא השאירו בפניו הרבה ברירות.

וכבר למחרת ביקש לזמן את שותפו לברר את מקחם בבית הדין, בימים אלו הסתיים לו הדיון בעניינם ובכך נסגר מעגל של סכסוך שנסחב כבר מספר שנים.

'אשרי העם שככה לו' גם אם הם לא יחזרו להיות שותפים כבעבר, עצם העניין יש בו קידוש ה' עצום, שנים של סכסוך שהתסיימו בקול תרועה ה' הוא האלוקים'.

העורך

בניה בלתי חוקית

אדם שבונה בצורה בלתי חוקית, כמובן שאין שום היתר להלשין עליו, ויעוין

היכל המשפט
בנישואות האגון רבי נפתלי נוסבום שליט"א

הודעה חשובה לציבור שוחרי המשפט

הדיינים היכל בית הדין רחוב ריכל 28 בת שמש

- הרב זיס ה' -
בראשת העצן העול רבני שלמה ועפרני שליט"א

- הרב זיס ד' -
בראשת העצן העול רבני עמרם פריד שליט"א

- הרב זיס ג' -
בראשת העצן העול רבני צבי פלחיים שליט"א

הרב נפתלי הדין שאר אר רחוב יהודה הנשיא אשדוד

בנשיאות מרובי הנריא שטיין שליט"א

- הרב -
בראשת העצן העול רבני אלקנה שטרן שליט"א

הרב חדש נעני ברק

להזמנת דיונים ובוררות
733831747 0733831747 שלוחה 2

לשאלות ברווח משפט הייבית 0733831747 שלוחה 1
בית הדין אגון רבי נפתלי נוסבום שליט"א

העמידו דבריהם על דין תורה

פאנל מיוחד בראשות הגאונים הגדולים אב"ד שליט"א רבי פישל בידרמן רבי צבי פלדהיים ורבי אלעזר שטרן בהנחיית הרה"ג ר' מיכאל חיים רוטמן שליט"א

שעונים לא נכון, צריך להיות שקוע בסוגיות של חו"מ ללמוד טוב ולקבל את השכל הישר, ויכולים להיות דיינים הרבה יותר טובים, העיקר צריך מחשבה ישרה ועיונית, לפעמים שואלים אותך שאלה, אבל צריך לחשוב אם הפס"ד נראה הגיוני. תפעיל את הראש הישר והפשטות, וזה רק אחרי עמל ויגיעה בשו"ע ונו"כ. היה ראש ישיבה שאומר שלא צריך לדעת הלכה, שאלו אותו מה תאמר אם ישאלו אותך מה לברך על צולנט אמר אני אומר שאיני יודע, שאלוהו מה תענה אם ישאלוך מה אתה עצמך ברכת לסיכום, צריך: ראש של חו"מ, עמל התורה, וש"ע חלק החמישי.

הרב שטרן: אקוה שאוכל לענות נכון בס"ד. יש מקצועות חולין שמיועד לאנשים מושחתים ולא לבעלי מידות טובות, כגון... בעולם הדיינות נוגע מאד חזק, לפעמים הדיינים אינם מדאי בעלי מידות טובות והבע"ד אינם המושחתים, וגם אם יגע בתורה המידות טובות נצרכים, אין תפקיד הדיין לחנך את הגנב ולביישו, וצריך להיות רחוק מכעס והתפרצויות, ושהדיין לא יחזור מביה"ד יותר גרוע ממה שהלך, (שביזה את פלוני ואלמוני), כמו כן על ידי הכעס בא לכלל טעות, ולכן דיין צריך להיות בעל מידות טובות ובעל סבלנות וארך אפים, כמו כן כפי שהזכירו קודם הדיין צריך להאיר פנים למתדיין ולתת להם להבין שהבינו אותו.

לצערינו הרב, ישנם דיינים שלא למדו הלכות דיינים, ואינם יודעים מה מותר לעשות ואיך צריך להתנהג, והכל הלכות ברורות בשו"ע ורמב"ם. ולפעמים הדיין מחליט ע"פ הרגש מי השקרן וכו', אבל אינו נכון הרבה פעמים. חשוב לדעת כי בד"כ גם הצד שאינו צודק, יש לו איזה הסבר למעשיו, ולכן כל זמן שהדיין לא הבין למה הוא חושב שהוא צודק עדיין לא הבין את הדין היטב. לסיכום מעבר לידיעת ההלכות על הדיין ללמוד הלכות דיינים היטיב ולדעת כי הוא אינו מחנך ומשיגח, כמו כן על הדיין להבין את ההיגיון של שתי הצדדים.

הרב בידרמן: לפעמים שני הצדדים שקרנים וגנבים, נדרש מהדיין להיות מאופק ולא להראות מה הוא חושב ולכבד את הבע"ד ככבדהו והשדהו, הש"ך כתב שאסור להסתכל על הבע"ד שהם כרשעים, ומאידך צריך לחקור. בסופו של דבר צריך לתפוס את הפרקטיקה, וזה נקנה במשך הזמן, כגון שרואים שמדקלם את הכל בדיוק אותו נוסח וכו' כמקובל מכמה דיינים, ועוד פרקטיקות שלומדים עם הזמן. וכבר אמרו כל דיין שדן

צריך להקפיד שלא יצטרך לפתוח בכל מקום תיק ולשלם כאן וכאן.

הרב פלדהיים: בביתר יש משהו ייחודי, יש אב"ד הגר"צ ברוורמן שליט"א, והוא דבר מבורך מאד, שע"ז העיר מסודרת מאד, שא"א להלשין נגד בונה וכו'.

היה לי שכן עו"ד שפנה אלי בטענה מדוע אצל החרדים ישנם כל כך הרבה דיונים בבתי דין, אמרתי לו, תתאר לעצמך רחוב שכולו עו"ד, מה היו עושים, החרדים לומדים כל היום הלכה וחו"מ ויודעים לדון וכו', ולכן מה שכל אחד מכיר את הקרוב אליו כו' כולם מרגישים חשדנות שאחד יותר קרוב לשני וצריך להזהר בזה.

נדבר עוד על ענין הליכה לערכאות, כאן לא המקום לדבר נגד ערכאות כי זה ברור לכולם, אבל צריך לדאוג שלציבור יהיה אימון בבתי דיינים, מחויבות של דיינים להוציא את הנידונים עם אימון ששמעו אותם כראוי ופסקו כדין ואל יחשוב שהדיין לא הבין אותו כראוי, וזה משימה על הדיינים. הרבה שאלות מגיעות אלינו ואנשים רוצים לדעת את האמת, ורוב השאלות מה אני חייב, ולא רוצים לגזול ולכן זה דבר מבורך, אחד הסיבות שיש בתי דיינים הוא שיהיה משרה לכל האברכים אבל עיקר המשימה היא שיהיו הבע"ד מרוצים.

הרב בידרמן: העמידו על ד'ת בשלילה נאמר על עמידה לקיום הפס"ד, אבל לברר את הפס"ד חייבים הרבה בתי דיינים, כדי שידעו מה ההלכה אומרת ואז האנשים יבואו לדון אם מסכים לוותר.

כישוריו של דיין

חלק מהקהל היושב כאן הינם רבנים ודיינים שלומדים ונבחנים, והשאלה העולה ומתבקשת מאליה האם יש דברים שדיין אחד יודע ואחד לא, כלומר, האם חוץ מידיעת החו"מ צריך לדעת גם פרקטיקה. ואם נתמצת את השאלה, מה הם בעצם הכישורים הנצרכים להיות רב ודיין בישראל.

הרב פלדהיים:... הכישורים הנצרכים א' כמובן ללמוד לדעת. ב' דבר מאד חשוב, שצריך שיהיה 'ראש של חו"מ', שיש דיינים שההתבוננות שלהם היא הבנה של חו"מ ע"י לימוד הסוגיות של חו"מ, ומאידך יש דיינים

ונכתב בשעת מעשה ע"י הרה"ג ר' יא. שוב שליט"א

בהזדמנות זו חשוב להקדים ולעודד את הציבור על תופעה חמורה שפשטה בשנים האחרונות שאנשים פוסקים לעצמם בדיני ממונות, מה נשתנה מכל דיני התורה, שהרי אנשים גם בשאלות של דרבנן הולכים לרב, ואילו בממון מכריע לעצמו, וכ"ש בעניין זה שאנשים חושבים שהם צודקים אפילו על עוולות שעשו והיה לו להחמיר מספק דאורייתא.

ריבוי בתי דיינים

בשנים האחרונות נפתחו בתי דיינים רבים בערים השונות, מה הביאור במה שצריכים כ"כ הרבה בתי דין בכל עיר ועיר, האם תופעה זו הינה עניין מבורך או שזה סימן של חוצפא יסגי.

הרב שטרן: ברשות הציבור אני חושב ששאלה זו נשאלת בפרשת יתרו סה"כ יצאו ממצרים היה ענני כבוד באר וכו' ולמה צריך שרי אלפים מאות, משה רבינו ישב כל היום, מדובר על אלפי דיינים הרבה יותר ממה שיש היום לפי אחוים, לגוף הדברים אינני חושב שהמספר הוא כ"כ גדול, אנו קצת רגילים לציבור החרדי הקטן אבל ב"ה הציבור מכפיל את עצמו והבתי דין אינם מכפילים את עצמם לעומת הציבור. יש בזה חיובי ושלילי, בריש פרשת שופטים שצריך בכל שעריך והתובע הולך אחרי הנתבע וע"פ התקנות במשך הדורות. בעבר מבואר בתשובות שהיה נפוץ העניין של זבל"א וכנראה היה דבר הרגיל ביותר, היום עושים זבל"א רק בנושאים מורכבים ואין מצוי כ"כ, הציבור משתמש בבתי דיינים הקבועים, ומעם זבל"א שע"ז חושב שיבין אותו יותר וע"ז יצא הצדק לאור. מסקנת השאלה זה דבר מבורך שקמים בתי דיינים, בפרט שהציבור מתפרס על הרבה מקומות, ולפעמים במקומות רבים אין ב"ד, יש הרבה מקום בפרט במקומות חדשים, אך יש נקודה שמאד צריכים להקפיד עליה, לא לגרום לטרטור של הבע"ד, והיינו לפעמים הנתבע משתמש בדין הלך אחר הנתבע לטרטר לתובע, והבתי דיינים צריכים לעמוד על זה שלפחות יביא פס"ד בוררות חתום, שהרי רוב ב"ד לוקחים אגרה על דין תורה כפי המציאות בזמנינו מפני שעולה להם כסף השכירות וכו' ואילו הדיינים עצמם בד"כ יושבים בחינם [ואינו מובן לאנשים רגילים], ולכן

וכו' והינו שקודם יברר את האמת בניהם ואח"כ יברר את ההלכה.

נקודה נוספת חשיבות מידות טובות אינה בהכרח דווקא כלפי הבעלי דינים, אלא גם בין הדיינים עצמם, יש לנהוג במידות טובות, שמטבע הדברים פעמים שיש חילוקי דעות ויש לנהוג בכבוד כלפי דעת השני, ואכמ"ל.

ההתנהלות מול הטוענים רבניים

ישנם שתי סוגי טוענים רבניים, יש שלומדים כדי להיות טוען רבני, ויש כאלה שלומדים זאת בקורס פיתוח קול... וזה מאוד מקשה על הדיון כאשר הטוען רבני צועק. אלא שמצד שני דיון בלי טוענים רבניים גם הוא קשה מאחר וישנם משקעים רבים בין הבעלי דין, וכל אחד מוציא את כאביו וקשה לשמוע את גוף הטענות, והטוען רבני מסדר את העניין בקור רוח.

והשאלה כאן מתחלקת לשניים א' האם תופעת הטוענים רבניים היא תופעה רצויה, והשאלה השנייה היא כיצד מתמודדים הדיינים עם טוענים רבניים אשר מרימים קולם בבית הדין.

הרב בידרמן: מבלי לפגוע באף אחד, רוב הטוענים רבניים ובוודאי אלו שצועקים מקלקלים, כששומעים את הצדדים מדי חזק זה מקלקל את כל הפס"ד, ואני לא מדבר באופן שקורה פעמים שהטוען רבני מתחצף... הכי טוב שהטוען יבוא מסודר עם כתב ולא עם צעקות.

היה לי ד"ת עם 12 נשים בלי טוען רבני. יש מעלה בטוען רבני כשהוא מגיע מסודר, בהרבה מקרים הבע"ד אינם מבינים מה רצון הבע"ד, הבע"ד מגיע מאד מתוח בגלל שכל כבודו וממונו מונח על כך מהאזינים, ולא מבין את ההקשר בין דבריו עם דברי הדיין ובגלל זה אני ידוע לענות נכון על שאלות הדיין, ובשביל זה צריך את הטוען שיבין את הנקודה שהעלו כאן וידע איך לענות ואז יש עם מי לתקשר ויכול להסביר לבע"ד מה מצבו, ובאופן זה הטוען מועיל מאד אם עובד יפה ומסודר.

אנשים שואלים אם לקחת טוען רבני, מניסיון של הרבה שנים, כמעט בשום דין תורה לא שינה הטוען את הדין וגם לולי דבריו היה הדין נפסק באותו הפסק, רק יקח יותר זמן עד שייגעו לנקודות ההלכתיות, הטו"ר תפקידו לעזור ליישב את הטענות ולסדרם לרכוס בבהירות, ויש להם כושר דיבור וביאור.

פעמים שהטוען רבני רוצה להרשים את הצד ששכר אותו וזאת על ידי הצעקות, והדיינים צריכים להתמודד עם זה, וצריך הדיין שהדברים הללו יכנסו באוזן א' ויצאו באוזן ב'.

הרב פלדהיים: כפי שצינו כאן יש שני סוגי טוענים, יש מגיעים מהבית מדרש ויש שמגיעים מהמשרדים, יש אברכים שמתפקדים גם כדיינים וגם כטוענים רבניים בשביל פרנסתם. הרב... טוען שהוא דיין יותר טוב בגלל שהוא טוען והוא טוען טוב כי הוא דיין... למעשה נ"ל שתפקידו של הטוען זה לעזור לבע"ד להתקדם וכו', ולא יהיו נוכלים לעקוף את הפס"ד, ומקלקלים הכל. ולכן ההבדל בין הטוענים הוא ברור. לפעמים מביאים עורכי דין אפילו חילוניים, וצריך מאד להתנהל איתם בוהירות כי לפעמים מחפשים סיבה לפסול את הבוררות בכל מיני טענות ומענות (נ.ב. התבאר בהרחבה ביום עיון בהרצאה של עו"ד הרב נתן רוזנבלט) וצריך מאד להיזהר.

הרב רוטמן: במסגרת ספרי על ערכאות הגעתי למאמרו של הרב בעניין בתים משולבים, עם ידיעת החוק וכו', האם דיינים באמת צריכים לדעת את כל החוק. ואיך להתייחס לחוק, ערכאות או לא.

הרב פלדהיים: חוק אינו ערכאות לפעמים. באופן כללי איננו צריכים את חוקיהם כי הכל לפי דין תורה, אבל לפעמים משפיע על כל ההתנהלות, לפעמים חוק יוצר מנהג, כגון בשכירות פועלים וכו', יש דיינים סוברים שאדם שוכר על דעת כל פרטי החוק, ואינו נכון אלא תלוי לפי המנהג ולפעמים פרטי החוק אינם בכלל החוק. פיצוי על פיטורין הוא מנהג, ויתכן שהחוק כאן מבוסס ע"פ המנהג שהיה קודם. לפטר אשה בהריון פעם לא היה חוק נגד, אבל הוא מנהג שהשתרש, וכן שלשים יום קודם, וכן שימוע לפני הפיטורין תלוי לפי המנהג. קנסות של איחורים בתשלומין לא נהגו. יש חוק המקרקעין דומה קצת לדין תורה, ומאידך חוק המתווכים רובו גזל, כגון שכתוב שם שאם מישוהו אינו מסומך לתיווך אינו כשר לתיווך והוא שקר, וכן כמה דברים. היה מתווך עם בלעדיות על הדירה, בדירה זו גרה שוכרת וסיפרה לקרוב משפחה שרוצים למכור, אמר הבעלים תדבר עם המתווך והמתווך החתים אותו על דמי תיווך ובימ"ש

פטר מתשלומי תיווך כי לא היה הגורם היעיל. ונראה שאינו נכון כלל.

מה הגבול של טענת קים לי

מה הגבול לומר קים לי, היה דיון שאחד הבע"ד אמר קים לי כאחת שאלתי של הרב זילברשטיין, אטו יאמר קים לי כעצמי.

הרב שטרן: א"א לומר קים לי כשבטל בא' משלשים כמ"ש הש"ך. הנה אם יש שאלה הנוטה לכאן ולכאן א"א להוציא ממון. יש סוגיא דעלמא והיינו המנהג לפסוק כפי המהלך לפי הרגילים בבתי דין, אם יש סוגין דעלמא כך צריך לפסוק כך. אם אין דין מבורר א"א להוציא ממון כמ"ש הפוסקים תמיד שקשה להוציא ממון, צריך להיות ת"ח מופלג כדי להיות הקשה להוציא ממון, המתדיין יכול לומר קים לי כמו שרוצה, והדיין צריך לברר אצל גדולים וטובים ממנו.

הרב רוטמן: יש דיון בין הרב בידרמן מתי אפשר לומר משטה אני כך... מתי יכולים לומר קים לי, אין שאלה שאין עליה איזה מיקל מסויים.

הרב בידרמן: קים לי הוא כשהדין הוא נגד המוחזק, וכבר הקשו הפוסקים דא"כ כל דין תורה יש איזה שיטה כמוהו. החת"ס כתב דא"א לומר קים לי אלא הבע"ד ולא הדיין, אצלינו אצל הרב לנדא מקבלים חזק את ה'קים לי' אם השיטה מוסמכת, ובתי דינים אחרים אוזנים דלפעמים הלכה כהנה"מ נגד החת"ס.

הרב פלדהיים: נביא דוגמא, יש שאלה בהל' שומרים, יש מקור ברוך שדן על שומר על שרשרת ששם אותה בכספת ולא מצאה, והתברר שיום אחד הוצרך למשוהו מהכספת ושכח להחזיר אצת השרשרת לכספת, פסק המקור ברוך והובא בכנה"ג שכחה הוי אונס. שאלה זו באה לפנינו בשכחה במטוס, והוא פלא על כל פלא, מו"ח הג"ר מרדכי פרבשטיין זצ"ל תמה על זה מאד מה שייך נידון אי שכחה הוי אונס, ויש אחד שאומר שיכול לומר קים לי, והרי נתתי לו לשמור ולא לשכוח, ולא דמי לאו"ח שלא קיבל על עצמו לשמור, יבוא ויאמר קים לי ולכאורה זה נגד הגמ' כל לא ידענא פשיעותא,

הרב שטרן: הנה"מ אומר שלא ידענא פשיעותא הוא כשמניח במקום מוחבא ולא ידוע היכן, וזה פשיעה מיד שעלול לשכוח, אבל אם התנהג הכל כרגיל אבל שר השכחה התגבר עליו אפשר להבין שהוא אונס.

היכל המשפט
מזל טוב וגדיא יאה
הרה"ג ר' משה צויבל שליט"א

בית דין לעבודה הוא ערכאות לכל דבר. ואפילו אם התווכח עם המעביד כ' השו"ע ס"י שפח וס"י לד האומר בפני שנים אלך ואמסרנו הוי מוסר. והעצה לזה היא לכתוב מכתב מפורט ואח"כ לכתוב שיטופל בכל האמצעים העומדים לרשותי, וכוונתו לבית דין ואינו מחויב לגלות.

תלונה למשרד התחבורה

לגבי הפניית תלונה למשרד התחבורה על אוטובוס שלא הגיע בזמן או נהג שדילק תחנה וכל כיוצ"ב, יש בזה דעות בין פוסקי זמננו, ויש לדון בזה דמאיה טעם יהי מותר לתבוע פיצויים מהחברה המפעילה שהרי הם לא הזיקו אותו כלל, ומעולם לא היה להם כל התחייבות כלפיו שמכוחה ניתן יהיה לתבוע אותם.

חברות כלליות

הנה כללית הוא דאם 'ידוע' בהדיא שהצד השני לא צייתי דינא מותר ללכת לערכאות, והכסף הקדשים רצה להתיר אף באומדנא דמוכח כך, ולא קי"ל כן אלא בוודאי, וכבר היו מעשים בכמה חברות שתבעו לב"ד והגיעו. ולכן צריך לדעת שלא כל החברות הם בגדר לא צייתי דינא, ולכן גם לנידו"ד אין להתיר בשופי.

היכל המעשה

בס' דרכי חושן (הרב סילמן) מדוע בעירייה אין היתר ז' טובי העיר. אך מותר להתנגד, אולם כאשר שכן חופר שלא כדון, ניתן ללכת לבי"ד לעשות צו מניעה עד לדיון בנושא, ואם ממרה על הצו מותר להתקשר למשטרה, ואם א"א לתבוע לדין מייד, כגון שמתחיל לחפור או לעשות יציקה בזמן שאין בית דין, הנה מצד עצמו איום ברבים שילך למשטרה פוסל לעדות הדיין ערכאות, אבל בכה"ג שאינו יכול ללכת לדין יש אומרים שאין איסור ערכאות ומותר. ויש אוסרים בכל זה.

פעולה שיש בה סכנה

פעולה שיש בה חשש סכנה, מותר ומצוה להלשין עליהם, כגון מי שעושה חיבור לא טוב לחשמל וכו"ב, מותר, אך כתב המאירי בב"ק קי"ו דצריך להתרות בו ואז יוכל למסור. ויל"ד בגדר סכנה, ונראה דיכול לומר לו שיומין חשמלאי שיבדוק אם זה בטיחותי ואז יפחד.

בית דין לעבודה

מדור זה עוקב אחרי סכסוכי שכנים, ומטרתו להציג בפניכם את שני צידי המתרס, ולהביא תמונת מצב מרתקת ונקודת מבט שונה.

חג השני 26א

פרסום מי שאינו משלם תשלומי ועד בית

חג הראשון 26א

לאחרונה נקלענו לקושי כלכלי בניהול העסק ומשום כך אנחנו בקושי מסיימים את החודש, אנחנו עושים את כל המאמצים בכדי שלא להחזין את המצוקה החוצה, כדי לא להחריק את המצב, באופן כללי כבר תקופה ארוכה שהורדנו את רמת החיים וברוך ה' אנחנו מנסים לשמור על סוג של שיגרה.

מטבע הדברים ישנם דברים הכרחיים כמו אוכל וכיוצ"ב וישנם דברים פחות קריטיים מבחינתנו, כמו תשלום ועד הבית, אלא ששניציגי ועד הבית שבאמת אין לנו תלונות על אופן הפקודם, בסך הכל הם עשו כאן עבודה נפלאה, אלא שמרוב מסירותם לעבודה הם פשוט לא נותנים לנו לחיות.

אנחנו מתגוררים באזור יוקרה כך שתשלום ועד הבית עומד על כמה מאות שקלים מידי חודש בחודשו, והעניין הזה מעיק מאוד על האויר הכלכלי שלנו ומאיים להרוס לנו את החיים, ובשל כך בכל פעם שועד הבית מגיע לבקש כסף אנחנו מנסים לדחות ולהרוויח עוד קצת אויר לנשימה, אלא שבמימים האחרונים הללו כנראה אבדו את הסבלנות ומפרסמים אותנו שלא שילמנו, אנחנו מבינים אך מדוע איז חמלה.

כבר קרוב לעשר שנים שאנחנו מנהלים את

קופת ועד הבית בהתנדבות מלאה, וללא קבלת שום תמורה או טובת הנאה, אמנם אין הנחתים מעיד על עיסתו, אך ברוך ה' מאז שלקחנו את ניהול ועד הבית ועד היום מצב הרכוש המשותף משתפר פלאים ואילו מאידך המחיר ירד פלאים.

ולכן מה מאוד הופתענו כאשר אחד השכנים החל בחצי שנה האחרונה להתלונן בכל פעם כשבאנו לבקש ממנו כסף, המסקנה הפשוטה שלנו שהוא מנסה להתחמק מלשלם את תשלומי ועד הבית ולכן בכל פעם הוא מוצא על מה להתלונן כאשר ברוב המקרים אלו דברים שאין להם שחר, ולמרות שמידי פעם הוא זורק כמה שקלקלים לקופת ועד הבית באופן כללי הוא עושה בעיות ולא משלם, למרות שהם חיים ברמה גבוהה.

אשר על כן החלטנו לעשות מעשה ולפרסם עושי מצווה לתלות מודעה בחדר המדרגות מי שילם וכמה, ובכך לגרום לו אי נעימות ודחיפה לשלם, בכל פעם אנחנו תולים והוא מוריד את המודעה, זה מאוד לא נעים לנו לעשות זאת אך איז ברירה אחרת יש לנו.

תגובות למדור זה ניתן לשלוח ל b0733831747@gmail.com

מהנעשה והנשמע

לומד חושן משפט ומרגיש שאין לך היכן להתקדם

בימים אלו נפתחה ההרשמה לקבוצות השימוש המעשי להכשרת דיינים מוצי"ם ובוררים דיניי ממונות שעל ידי בית הדין ובית ההוראה 'היכל המשפט' בנשיאות הגאון הגדול רבי נפתלי צבי נוסבוים וגדולי הדיינים שליט"א שיעורים מיוחדים ומרתקים בהנעשה בבית הדין שיעורים בפקרטיקה המעשית מתוך עולם בית הדין על ידי רבני ודייני בית הדין שליט"א ומומחים בתחומים שונים

דגש על נושאים אקטואליים
 פרקטיקה מעשית ורומ תלמי ודלסת רבית
 דיני חוים - דיני שותפים - דיני צואת ורשות - תלסת דינים - דיני רבית - נקי שנים - אונאה - שכירות מעלים - נזיקין - שכירות - ערבות ועוד - ערבות חוים ויחסים - הבנת חוים - נקי בניה - נזק לרכוש מבית - האונות דרכים ותאונות עבודה - הלשנות על מאכערים - אכיות וצורים - הסכמי שיתוף - פירוק שותפות - צווי בית משפט - פירעון חוב על ידי הורשים - ביטול צואת אב על ידי האם - מנהל עובד בקום צואה - בניס מאומצים - שניי אחר השלטה - סדר הולדת נכסים - הרכיב בית דין ודין חיה - דינים שאינם מצויים דינים משפטיים - נסיון גישור - טענת פסלות דין ופלות הנסיקה - מעמדי של סטן רבני - ייצוג בעלי דין בקבוצות רכישת - סרבי בית דין - סוק הדין - פרטיסי אשאר - מערכת הבקאות - עסקאות בית - ציינים - נפחים ודבר הנסיקה - פיוני שוכר - תאריך עברי ולועזי - מניסין בחנת - אונאת בפרלין - שכירות עברים ועוד.

השיעורים יתקיימו אחת לשבוע למשך קרוב לשלוש שנים • חומר עיוני ומסכם • עבודה מעשית בחיקי דיונים • מעגות מתוך עולם בתי הדין • בסיום המחזור ולפי החלטת הרבנים ישווצו הלומדים כרבנים ובוררים בבית הדין ובית ההוראה היכל המשפט ויבחרו בכתר תעודת ירדין • על רוב שועי חוים • ותעודת יורה יורה

לפרטים והרשמה: 055-671-2282

היכל המשפט
 משיאת האגון רבי נפתלי נוסבוים שליט"א

י"ל על ידי בית הדין ומרכז הבוררות היכל המשפט + טלפון 0733831747 + מייל: heychalhamishpat@gmail.com + לתרומות והוצאות יש ליצור קשר 0534195493

<p>נתרם לעילוי נשמת הרה"ח ר' ישראל משה בהרה"ח ר' אלכסנדר סנדר זצוק"ל כב מנחם אב</p>	<p>נתרם לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית טוביא רבקה בת הרה"צ ר' שמואל א אלול</p>	<p>הוצאות הגיליון נתרמו</p> <p>מה גם אתה שותפות קבועה בהפצת הגיליון</p> <p>לתרומות והוצאות 0534195493</p>	<p>נתרם ע"י החפץ בעלום שמו להצלחה בתורה וסיעתא דשמיא בכל העיניים</p>	<p>לטובת נשמת הרה"ק דוד צבי שלמה בהרה"ק אלעזר מנחם מנדל מלעלוב</p>
<p>נתרם לעילוי נשמת הרב"ח ר' ישראל משה בהרה"ח ר' אלכסנדר סנדר זצוק"ל כב מנחם אב</p>	<p>על ידי החפץ בעילום שמו לע"נ האשה חנה מירל ב"ר מאיר זצ"ל יז אלול</p>		<p>ברכת מזל טוב להרב משה צויעל שליט"א לרגל הולדת הבת</p>	<p>לעילוי נשמת הגאון בעל משנה הלכות רבי מנשה בן הג"ר אליעזר זאב זצוק"ל מאנגוור</p>